

Becherové

- Rodina Becherů patří k nejvýznamnějším podnikatelským rodům spojeným s historií Karlových Varů. Jejich jméno se navždy zapsalo do dějin města především díky výrobě bylinného likéru Becherovka, který se stal symbolem lázeňského města i české tradice. Příběh rodu však není pouze historií slavného nápoje, ale také vyprávěním o lékárnictví, obchodním talentu, společenském vzestupu a kulturním odkazu, který ovlivnil podobu Karlových Varů po několik generací.
- Počátky rodiny Becherů sahají do 18. století. Jedním z nejvýznamnějších představitelů rodu byl **David Becher**, narozený roku 1725. Působil jako lékař, balneolog a lékárník, který významně přispěl k rozvoji lázeňství v Karlových Varech. V době, kdy se evropská aristokracie začínala zajímat o léčivé účinky minerálních pramenů, se právě David Becher stal jednou z osobností, které pomohly vybudovat věhlas města jako významného lázeňského centra.
- Na jeho práci navázal **Josef Vitus Becher**, narozený roku 1769, jenž se stal zakladatelem proslulé rodinné tradice výroby bylinného likéru. V roce 1807 začal v Karlových Varech vyrábět žaludeční likér podle tajné receptury vytvořené z desítek bylin a koření. Nápoj byl původně prodáván jako léčivý prostředek podporující trávení. Díky své charakteristické chuti si však brzy získal popularitu nejen mezi lázeňskými hosty, ale i v celé monarchii.
- Tajemství receptury, známé jako „tajemství třináctého pramene“, se stalo součástí legendy o Becherovce. Karlovy Vary byly proslulé množstvím minerálních pramenů a Becherovka bývala s nadsázkou označována právě za pramen třináctý. Receptura byla po generace pečlivě střežena a předávána pouze vybraným členům rodiny. Originální zápis receptu se stal cennou rodinnou relikvií a symbolem obchodního úspěchu.
- V průběhu 19. století pokračovali další členové rodiny v rozvoji firmy i obchodních aktivit. **Johann Nepomuk Augustin Becher** rozšířil výrobu a výrazně přispěl k mezinárodnímu věhlasu značky. **Gustav Josef David Becher**, **Johann Michael Becher** a **Rudolf Anton Becher** pokračovali v budování rodinného podniku v době, kdy se Karlovy Vary stávaly jedním z nejvýznamnějších lázeňských měst Evropy. Do města přijížděli významní politici, umělci i panovníci a Becherovka se stávala vyhledávaným suvenýrem i symbolem luxusu.

- Rodina Becherů získala významné společenské postavení, což dokládá také erb rodu a insignie titulu c. k. dvorního a komorního dodavatele. Tento titul představoval v Rakousku-Uhersku mimořádně prestižní ocenění udělované podnikům zásobujícím císařský dvůr. Právo používat císařské insignie bylo důkazem kvality výrobků i vysokého společenského uznání.
- K rozvoji rodiny i firmy přispěla také silná vazba na Karlovy Vary. Becherové vlastnili významné domy ve městě, například Dům U dvou řetězů či Dům U tří skřivanů. Tyto budovy byly spojeny nejen s obchodem, ale také s kulturním a společenským životem města. Karlovy Vary v 18. a 19. století prožívaly období rozkvětu a rodina Becherů byla jedním z hlavních symbolů této prosperity.
- Ve 20. století zasáhly osudy rodiny dramatické změny. Po druhé světové válce došlo k odsunu německého obyvatelstva a rodinný podnik byl znárodněn. Přesto si Becherovka uchovala svou tradici a stala se jedním z nejznámějších českých exportních výrobků. Poslední generace rodiny, zastoupená například **Heddou Emilií Annou Becher-Baierovou**, uchovávala vzpomínky na historii rodu i jeho vztah ke Karlovým Varům.
- Dnes je příběh Becherů neodmyslitelně spojen s historií města. **Muzeum Becherovky** připomíná návštěvníkům nejen výrobu slavného likéru, ale také život rodiny, která dokázala spojit lékárnické znalosti, obchodní schopnosti a smysl pro tradici. Becherové se stali symbolem podnikatelského úspěchu, lázeňské kultury a dlouhé historie Karlových Varů.
- Jejich odkaz přetrvává dodnes. Becherovka zůstává jedním z nejslavnějších českých nápojů a jméno Becher je stále spojováno s elegancí lázeňského města, tradicí a tajemstvím receptury, která přežila staletí.

Becherové

Zrození 13. pramene

Luděk Jaša

DAVID BECHER

a Karlovy Vary 18. století

Jana Bořiková
Otakar Bořík

Tajemství třináctého pramene

Erb rodu Becherů

Insignie titulu c. k. dvorního
a komorního dodavatele

David Becher (1725-1792)

Josef Vitus Becher (1769-1840)

Johann Nepomuk Augustin Becher (1813-1895)

Gustav Josef David Becher (1840-1921)

Johann Michael Becher (1853-1917)

Rudolf Anton Becher (1859-?)

Alfred Johann Rudolf Becher (1883-1940)

Hedda Emilia Anna Becher-Baier (1914-2007)

Dům U dvou řetězů

Dům U tří skřivanů

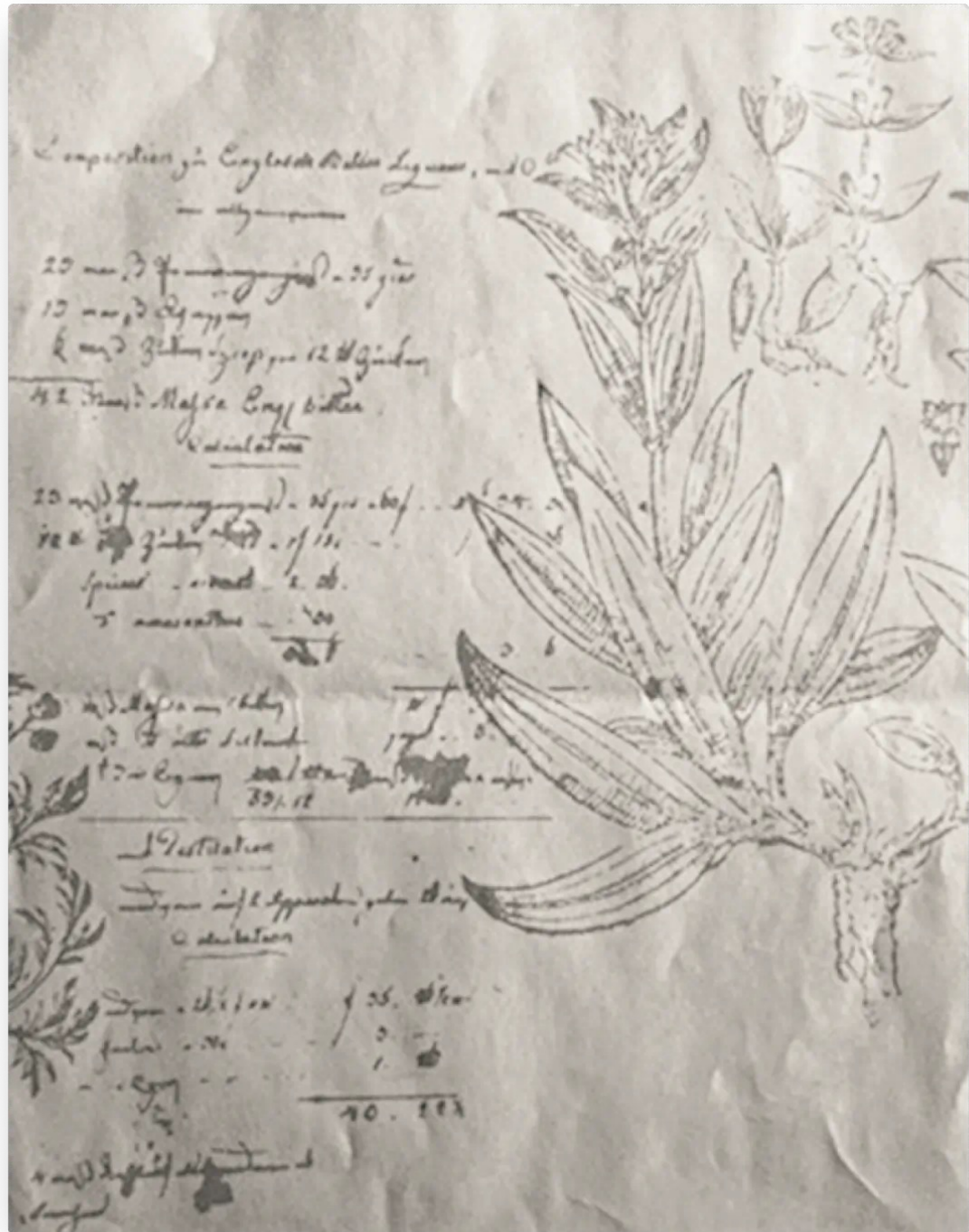

Originální zápis receptu

BECHEROVKA®

BECHER'S ORIGINAL KARLSBADER
Bester Magenlikör. ENGLISCH-BITTER

JOHANN BECHER
 Kaiserl. u. königl. Hoflieferant
 Karlsbad Gegründet 1807.

BECHER'S
 ORIGINAL KARLSBADER ENGLISCH-BITTER
 BESTER MAGENLIKÖR.

JOHANN BECHER
 Kaiserl. u. königl. Hoflieferant.
 KARLSBAD GEGRÜNDET 1807.

Speciality: FROM BECHER
 Original Carlsbad ENGLISH BITTER

Warning! Beachtung der Firma JOHANN BECHER.
 Die vielen Nachahmungen wegschmeißen unter dem Namen der Firma JOHANN BECHER KARLSBAD GEGR. 1807 K.K. HOF-LIEFERANT
 Original u. Beste Fabrik des Original Karlsbader Englisch-Bitter-Likör.

Founded 1807.

Obří lahve Becherovky patří více než jedno století k typické formě její reklamy

Josef Becher si již roku 1794 pronajal ve Varech vinopalnu, později začal experimentovat i s likéry. Roku 1802 získal od magistrátu k jejich výrobě povolení. Začal vyrábět tehdy populární likér italského typu Rosalio a obchodovat s ním, nicméně až s příchodem Frobriga a uvedením Becherovky se natrvalo zapsal do likérnické historie.

Přísně střežený deník Becherovy rodiny s poznámkami o technologii výroby

Etiketa Becherova Růžového likéru, jednoho z desítek produktů portfolia firmy v době 1. republiky

Velejemný likér Jobeka, určený zejména dámskému publiku, zavedla firma do své nabídky v roce 1911

A co když měl děti skutečné? Že by jim o svém receptu neřekl? Ne-pochlubil se svým podpisem v srdci Evropy?

Že by to nevěděl?

I to je možné. Vzdálenosti byly tenkrát o tolik větší! Co dnes trvá hodinu, trvalo dny. Co se dnes dozvíme během pár chvil, nemusel se tehdejší cestovatel dozvědět nikdy. Útržky historie, které se zachovaly v různých končinách světa, mohou dnes vytvářet i obraz věrného služebníka, který rodině hraběte pomáhal ještě dávno po jeho smrti a inspiroval lidi k bohu libým činům...

Proč by stejně nezištně nemohl rozsévat moudro v případě Becherovky?

Mohl mít dar být ve správný čas tam, kde ho potřebují...

Ale stejně tak mohl být Frobrig dobrodruh, kterého přilákaly vůně jiných dálek nebo jiná tajemství, a data, která se v souvislosti s ním zachovala, jen nedokonale mapují kratičké momenty jeho dlouhých životních cest...

A byly jeho cesty dlouhé?

42

Kdy a kam směřovaly? Vracel se vůbec někdy zpátky? Vrátil se třeba do své původní vlasti?

Která z cest byla jeho poslední? V jeho životě je tolik otazníků ... bylo i tehdy?

Kdo ví. Třeba se znovu ve Varech objevil. Nebo se setkal s někým z Becherů v jiném z říšských měst.

Nebo v jiných dobách?

Vrátil se snad zúčtovat dávné dluhy s odstupem dlouhých let?

Byl snad Frobrig cestovatel časem, jak se o něm někdy říká?

Čím byl vykoupen nečekaný obchodní úspěch a dlouhověkost těch, kdo tajemnou bylinnou směs dokázali mísit?

Proč stejná síla nechránila děti úspěšných otců?

Proč rodiče přežívali většinu svých dětí? Proč jejich děti vyrůstaly bez matek?

Bylo to všechno opravdu jen dobou?

43

Vždyť Varům se vyhýbaly zákeřné nemoci té doby...

Proč nejstarší přeživší syn Josefa Bechera nepodědil podle zvyku rodinnou firmu?

Proč opustil rodinu, město, rodnou zemi i světadíl?

Váhy, kterými snad již Josef Becher odvažoval směs koření na první litry Becherovky

Nejen Becherové, ale všichni ti, kdo se stali nositeli tajemství originální receptury a měli tu čest míchat vybrané byliny, se těšili nebývale dlouhému a zdravému životu. Na devatenácté století netypicky dlouhý život vedl samotný Josef i jeho dědicové. Bohužel na rodinné příslušníky se „kouzlo“ likéru většinou nevztahovalo a dospělých nositelů jména Becher bylo stále méně. Vysokého věku se dočkala i Hedda, poslední z Becherů, kdo byliny míchal. Ve zdraví a síle je míchal dlouhá léta i jejich novodobí následovníci.

Léčivé vlastnosti Becherovky

Zakladatel firmy, Josef Becher, svou „žaludeční hořkou“ prodával doslova na lékarnických vážkách. I později, když se začala balit do čtvrt a půllitrových lahviček, udržovala si nadále pověst léku, který „obsahuje nejméně a nejvýznamnější prvky zdraví podporující“.

Ku příležitosti stého výročí byla zveřejněna i zpráva, že tuto specialitu zavedla na všech svých lodích proslulá námořní dopravní firma Lloyd. Osvědčila se prý na indispozice zažívacího traktu, pálení žáhy, nevolnost, žaludeční křeče a mořskou nemoc. To přispělo k dalšímu šíření jejího věhlasu (na moři i na souši). Byla prý doporučována i jako profylaxe při epidemii cholery! Ještě sto let po svém vzniku byla Becherovka hlavně „medicínou“; ve svých referencích uváděla 24 význam-

ných stálých zákazníků a v naprosté většině případů to byli lékaři, drogisté a lékárníci. Jako lék prý Becherovku podle nepodložených informací podával ve své africké nemocnici v Lambarene lékař a humanista Albert Schweitzer. V období socialistické státní správy byly desítky hektolitrů přidělovány i lékařské záchranné službě.

Někteří z lékařů v období před první světovou válkou a za první republiky zmínili Becherovku v souvislosti se svou praxí. Jejich posudky a úryvky z jejich prací se ve firmě archivovaly a bývaly využívány i jako reference. Např.:

- Dr. Emanuel Hirsch: „Becherovku mohu doporučit do každé rodiny jako domácí prostředek při žaludečních potížích, při ztrátě chuti k jídlu a u zesláblých pacientů.“
- MUDr. Carl Nagel: „Becherovka koná bezesporu dobré služby při indispozicích zažívacích orgánů, odstraňuje rychle potíže s plynatostí, nadýmáním, při žaludečních křečích a pálení žáhy. Podporuje trávení, zejména po větším jídle.“
- Aug. Schaller (zkráceno): „Pokládám ji (Becherovku) za jeden z nevhodnějších přípravků ve všech případech poruch žaludku a střev, při nichž přichází v úvahu podávání alkoholu jako léku. Je schopna

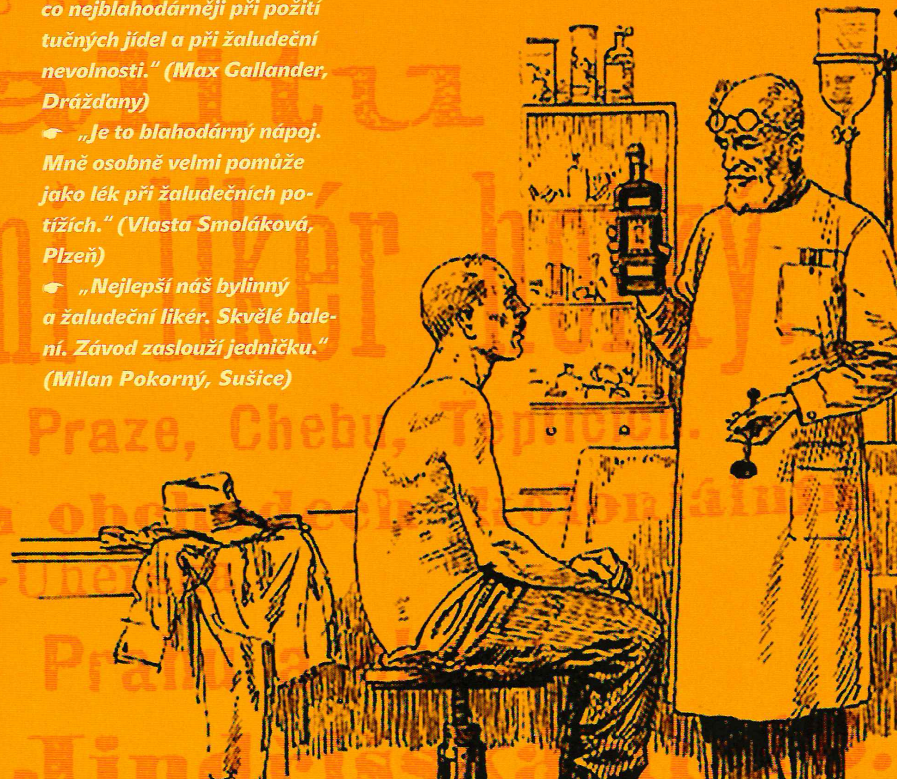
vyvolat vylučování žaludečních šťáv ... a příznivé je také to, že obsažené procento alkoholu nedráždí a nepodporuje kašel.“

- MUDr. Vilém Řepka: „Becherovka se užívá při hlavních jídlech v dávkách po 20 ml. Poměrně malé množství alkoholu obsažené v této dávce podstatně zvyšuje účinek léčivých látek. Dochází k rozšíření cév, tím k lepšímu prokrvení a zásobení jednotlivých orgánů kyslíkem, živinami i protilátkami. Uklidňujícím vlivem na nervovou soustavu dochází k blokadě rušivých stresových vlivů, které se z velké části podílejí na vzniku chorob zažívacího ústrojí.“

Do likérky ročně přicházely za Becherů i v poválečném období stovky dopisů od zákazníků. V některých byly žádosti o zaslání Becherovky tam, kde nebyla k dostání, ale mnohdy obsahovaly pochvalné řádky nebo zkušenosti s jejími účinky. Z mnohých lze citovat např.:

- „Znal jsem muže, kterému bylo 80 roků. Velmi dobře vypadal a vůbec nezastonal. Řekl mi: Každý den si dám místo snídaně jedno deci Becherovky a to mě drží.“ (Ladislav Kolář, Sušice)
- „Váš výrobek je přece jen ten nejlepší. Proti jiným má tu přednost, že skutečně působí jako lék při žaludečních potížích.“ (Josef Adolf Töpfer, Liberec)
- „Na základě svých mnohaletých zkušeností mohu potvrdit, že váš výrobek působí co nejblahodárněji při požití tučných jídel a při žaludeční nevolnosti.“ (Max Gallander, Drážďany)
- „Je to blahodárny nápoj. Mně osobně velmi pomůže jako lék při žaludečních potížích.“ (Vlasta Smoláková, Plzeň)
- „Nejlepší náš bylinný a žaludeční likér. Skvělé balení. Závod zaslouží jedničku.“ (Milan Pokorný, Sušice)

Karlsbad. In der Sprudelhalle. Dr. David Becher-Denkmal. M. 337.

Davidi Becher
Hippocrati thermarum
Carolinarum
sanctissimorum Imperatorum
Aulicis et Palatini
Medici Carolothermopoles
MDCCLVI

MDCC
ANNO
DAVID BECHER
MEDICUS

D. 17. 1791.
A. 1791. und 1792. für die
Festsetzung der
1791. 1792. für die
Festsetzung der
Festsetzung der
Festsetzung der
Festsetzung der
Festsetzung der

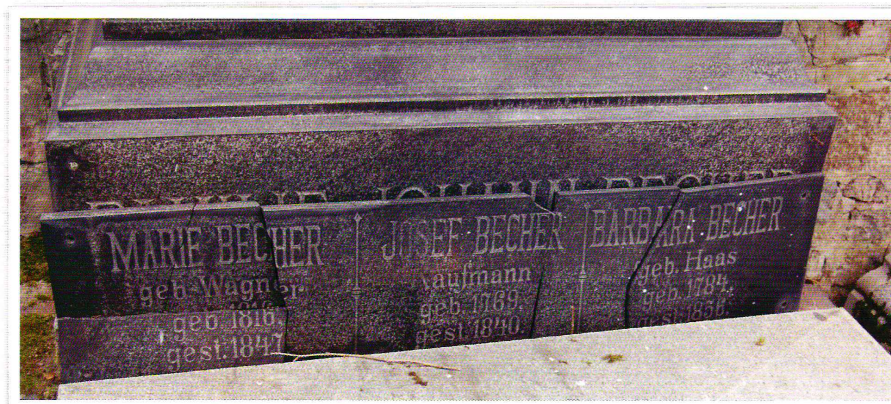

Detail hrobu Jana Bechera v roce 2014

Poslední vzpomínka na Josefa Bechera a jeho ženy Marii a Barbaru v roce 2014. Na jeho pamětní desce je jasně a krátce napsáno – Josef Becher, obchodník.

Hrob slavného Jana Bechera, manželky Marie a syna Gustava

Hrob Jana a Alfreda Bechera z likérnické větve rodu v roce 2014

Deska Karla Bechera a Josefiny Becherové